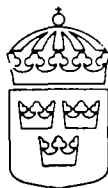

Regeringens proposition

1992/93:51

om medel till AB Göta kanalbolag för upprustning och drift av kanalen budgetåret 1992/93

Prop. 1992/93:51

Regeringen föreslår riksdagen att anta det förslag som har tagits upp i bifogade utdrag ur regeringsprotokollet den 22 oktober 1992.

På regeringens vägnar

Carl Bildt

Per Westerberg

Propositionens huvudsakliga innehåll

I samband med riksdagens beslut våren 1992 om riktlinjer för överföring av verksamheten vid Domänverket till aktiebolagsform (prop. 1991/92:134, NU33, rskr. 351) beslöt riksdagen bl.a. att AB Göta kanalbolag skulle kvarstå i statens ägo och att finansieringen av kanalens upprustning skall tillförsäkras genom statsmakternas försorg.

I propositionen föreslås att riksdagen anvisar AB Göta kanalbolag ett reservationsanslag på 15 mkr för upprustning och drift av kanalen budgetåret 1992/93.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 22 oktober 1992.

Närvarande: statsministern Bildt, ordförande, och statsråden B. Westerberg, Friggebo, Johansson, Hörnlund, Olsson, Svensson, af Ugglas, Dienkelspiel, Thurdin, Hellsvik, Wibbe, Björck, Davidson, Könberg, Odell, Lundgren, Unckel, P. Westerberg, Ask.

Föredragande: statsrådet P. Westerberg

Proposition om medel till AB Göta kanalbolag för upprustning och drift av kanalen budgetåret 1992/93

1 Bakgrund

Göta kanal är ett kulturhistoriskt byggnadsverk som innefattar, förutom själva kanalen, byggnader och miljöer av historiskt, socialt och tekniskt intresse. Kanalen besöks årligen av ca 1,5 miljoner människor som på olika sätt tillbringar sin fritid på och vid kanalen. Härigenom är kanalen även ett av landets större turistobjekt. Underhållet av kanal, slusstrappor och andra områden längs den 19 mil långa farleden är omfattande och nödvändigt för att bevara området samt att göra det tillgängligt för de besökande.

Verksamheten inom AB Göta kanalbolag innefattar drift av kanalen och viss fastighetsförvaltning omfattande bl.a. 3 700 ha skogsmark. Kanaldriften har svag lönsamhet men kompenseras till viss del av förvaltningsverksamheten. Kanalbolaget omsatte år 1991 ca 24 mkr och sysselsatte ca 50 personer. Bolaget redovisade detta år ett resultat på ca 1,7 mkr före extraordinära intäkter. De intäkter som avses täcka kostnaderna för driften härrör för närvarande från i huvudsak fem källor, nämligen avgifter för kanalfarten (6,6 mkr), viss affärsrörelse i kanalbolagets regi (1,5 mkr), arrenden avseende kanalfastigheten (2,5 mkr), avkastning från skogsmarken (2,5 mkr) samt bidrag från två landsting (1,2 mkr).

Enligt regeringens beslut den 30 maj 1984 ålades Domänverket att överta förvaltningen av statens aktier i AB Göta kanalbolag. Inför överföringen av aktierna redovisades ett omfattande upprustningsbehov inom bolaget för att möjliggöra fortsatt kanalverksamhet. Vidare angavs att fortsatta driftsunderskott i kanalrörelsen sannolikt inte kunde undvikas.

Efter förslag från regeringen beslutade riksdagen i december 1984 (prop. 1984/85:25, NU35, rskr. 87) om vissa ekonomiska åtgärder för att trygga den nödvändiga upprustningen av kanalen samt för att täcka förluster i bolaget till följd av underskott i kanalrörelsen. Av riksdagens beslut framgick också att det inte var rimligt att Domänverket skulle behöva ta det ekonomiska ansvaret för upprustningen. Finansieringen av upprustningen skulle ske antingen genom beredskapsarbete, genom direkta anslag över statsbudgeten eller efter särskilt

regeringsbeslut genom bidrag från Domänverket vilket skulle avräknas mot verkets inleverans av överskottsmedel till staten. Vid tidpunkten för riksdagens beslut beräknades kostnaden för upprustningen till 40 mkr för perioden 1985/86-1989/90 och till 47 mkr för perioden 1990/91-1994/95 i 1984 års penningvärde.

I budgetpropositionen för år 1990 (prop. 1989/90:100 bil. 14, NU28, rskr. 248) behandlades på nytt frågan om fortsatt upprustning av Göta kanal under perioden 1990/91-1994/95. Som underlag för bedömning av kvarvarande upprustningsbehov redovisades resultatet av en av Sjöfartsverket genomförd utredning. I propositionen beräknades den sammanlagda kostnaden för upprustning under nämnda femårsperiod till 77,8 mkr i 1989 års penningvärde. Till denna kostnad kommer ett beräknat negativt resultat på totalt ca 1,8 mkr för åren 1990-1992. Sammantaget beräknades en kostnad om i genomsnitt ca 15,6 mkr per budgetår under perioden 1990/91-1994/95. Efter år 1995 beräknas den årliga underhållskostnaden uppgå till 9-10 mkr.

I syfte att upprätthålla Göta kanal som ett kulturhistoriskt byggnadsverk och möjliggöra att kanalen förblir ett attraktivt turistmål har regering och riksdag genom olika beslut bidragit med totalt ca 80 mkr för upprustning av kanalen under perioden 1985/86-1991/92. Senast beslutade regeringen den 29 augusti 1991 om nedsättning av Domänverkets inleveranskrav för år 1991 på 16 mkr som bidrag till Domänverket för upprustning av Göta kanal budgetåret 1991/92.

2 Senaste riksdagsbeslut

I samband med riksdagens beslut våren 1992 om riktlinjer för överföring av verksamheten vid Domänverket till aktiebolagsform (prop. 1991/92:134, NU33, rskr. 351) behandlades även det framtida ansvaret för AB Göta kanalbolag.

Riksdagen beslöt att det är en statlig angelägenhet att Göta kanal i framtiden upprustas och drivs så att kanalens värden kan vidmakthållas. AB Göta kanalbolag skall därför kvarbli i statens ägo där kanalbolaget och kanalfastigheten skall vara en sammanhållen enhet. Vidare skall den skogsmark som nu ägs av kanalbolaget överföras till Domän AB. Slutligen skall finansieringen av kanalens upprustning tillförsäkras genom statsmakternas försorg.

Efter riksdagsbeslutet om Domänverkets bolagisering har förvaltningen av aktierna i AB Göta kanalbolag överförts från Domänverket till Kammarkollegiet. Fr.o.m. den 1 juli 1992 är Näringsdepartementet huvudman för AB Göta kanalbolag.

AB Göta kanalbolag har i en skrivelse den 15 september 1992 föreslagit att ett anslag för upprustning av och driftbidrag till kanalen uppförs med 18,1 mkr för budgetåret 1992/93. Vidare förutsätter bolaget att framtida anslag justeras i förhållande till kostnadsutvecklingen.

3 Överväganden

Prop. 1992/93:51

Enligt min bedömning är det viktigt att AB Göta kanalbolag så snart som möjligt under nuvarande budgetår erhåller medel för nödvändiga upprustningsinvesteringar i kanalen inför kommande säsong. Jag delar dock inte bolagets bedömning av kostnaderna för budgetåret 1992/93. Jag bedömer därför att 15 mkr torde vara tillräckligt för att klara av nödvändig upprustning och drift av kanalen innevarande budgetår. Mot bakgrund av nu sagda förordar jag att regeringen föreslår riksdagen att under tolfte huvudtiteln på tilläggsbudget på statsbudgeten för budgetåret 1992/93 anvisa ett reservationsanslag på 15 mkr som medel till AB Göta kanalbolag för upprustning och drift av kanalen detta budgetår. För budgetåret 1993/94 kommer jag i budgetpropositionen att föreslå att motsvarande medel anvisas genom särskilt anslag.

4 Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Medel till AB Göta kanalbolag för upprustning och drift av kanalen budgetåret 1992/93* på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1992/93 under tolfte huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag på 15 000 000 kr.

5 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta det förslag som föredraganden har lagt fram.